

BRL 9302 deel 2

d.d. 2015-05-08

NATIONALE BEOORDELINGSRICHTLIJN

voor het

NL-BSB[®] productcertificaat

voor de milieuhygiënische kwaliteit van

**E-BODEMAS
IN ONGEBONDEN TOEPASSING**

Techniekgebied BsB: Besluit bodemkwaliteit

Vastgesteld door het College van Deskundigen Korrelvormige Materialen d.d. 24-03-2015

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw van de Stichting Bouwkwiteit d.d. 08-05-2015

Bindend verklaard door Kiwa BMC B.V. d.d. 08-05-2015

Uitgave: Kiwa BMC B.V.

Kiwa BMC B.V.
Sir Winston Churchillaan 273
Postbus 70
2280 AB Rijswijk
Telefoon: 070 4144440
Telefax: 070 41 44 420
Email: bmc@kiwa.nl
Website: www.kiwabmc.nl

BRL 9302 deel 2
d.d. 08-05-2015

ALGEMENE INFORMATIE

CERTIFICATIESYSTEEM: NL-BSB® PRODUCTCERTIFICAAT

Deze beoordelingsrichtlijn is vastgesteld door het Gezamenlijk College voor Korrelvormige Materialen en bindend verklaard door de directie van Kiwa BMC B.V. per 08-05-2015.

De algemene procedure-eisen zijn vastgelegd in het Algemeen Reglement Productcertificatie, Procescertificatie en Attestering.

Deze nieuwe uitgave van de beoordelingsrichtlijn vervangt de versie d.d. 08-07-2008 en de wijzigingsbladen van d.d. 9 juli 2008, 23 mei 2012 en 31 december 2014 en is van kracht vanaf het moment van aanvaarding door de HCB, maar treedt niet eerder in werking dan nadat deze versie is opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.

© 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Onverminderd de aanvaarding van de Beoordelingsrichtlijn door de Harmonisatie Commissie Bouw van de Stichting Bouwkwiteit als Nationale Beoordelingsrichtlijn berusten alle rechten bij Kiwa BMC B.V.

Het gebruik van deze beoordelingsrichtlijn door derden, voor welk doel dan ook, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met Kiwa BMC B.V. is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

INHOUD

Artikel	Blz.
INLEIDING	1
1.1 Onderwerp	1
1.2 Toepassingsgebied	1
1.3 Kwaliteitsverklaring	1
2 DEFINITIES	3
2.1 E-bodemas	3
2.2 Emissie	3
2.3 Toetsingswaarde	3
2.4 Partij	3
2.5 Greep	3
2.6 Mengmonster	3
2.7 Analysemonster	3
2.8 Aflevering	3
2.9 Afnemer	4
2.10 Certificaathouder	4
2.11 Cluster	4
2.12 Clusterbeheerder	4
2.13 Onafhankelijk laboratorium	4
2.14 Secundaire brandstoffen	4
3 TOEPASSINGSEISEN	4
4 PRODUCTEISEN	5
4.1 Milieuhygiënische eisen	5
4.2 Inhoud productcertificaat	5
5 PROCEDURE CERTIFICERING	5
5.1 Toelatingsonderzoek	5
5.2 Verificatieonderzoek milieuhygiënische eigenschappen	5
5.3 Controle door de certificatie-instelling	5
5.4 Geldigheidsduur kwaliteitsverklaring	5
6 KWALITEITSSYSTEEM	7
6.1 Beoordeling van het kwaliteitssysteem voor de het NL-BSB productcertificaat	7
6.2 Inhoudsopgave	7
6.3 Organisatie	7
6.4 Directieverklaring	7
6.5 Directievertegenwoordiger	7
6.6 Beschrijving van het productieproces	7
6.7 Beschrijving van de producten	7
6.8 Monsterneming en behandeling	8
6.9 Registratie meetgegevens	8
6.10 Beheersing van producten met afwijkingen	8
6.11 Beheer van documenten	8
6.12 Klachtenbehandeling	8
7 PROCESBEHEERSING	9
7.1 Verontreinigingen	9
7.2 Belading van het transportmiddel ten behoeve van het vervoer naar de afnemer	9
7.3 Secundaire brandstoffen	9

8	KWALITEITSZORG MILIEUHYGIËNISCHE EIGENSCHAPPEN	11
8.1	Algemeen	11
8.2	Monsterneming	11
8.2.1	<i>Monsterneming toelatingsonderzoek</i>	11
8.2.2	<i>Monsterneming productiecontrole</i>	11
8.3	Te bepalen componenten	11
8.4	Bepalingsmethoden	11
8.4.1	<i>Bepaling emissie anorganische componenten</i>	12
8.4.1.1	<i>Kolomproef</i>	12
8.4.1.2	<i>Beschikbaarheid</i>	12
8.4.1.3	<i>Verkorte meetmethode</i>	12
8.5	Keuringsfrequentie	12
8.5.1	<i>Principe</i>	12
8.5.1.1	<i>Gamma-regeling (γ)</i>	13
8.5.2	<i>Initiële keuringsfrequentie</i>	13
8.5.3	<i>Onderzoeksfrequentie na toekenning van het certificaat</i>	13
8.5.4	<i>Omgaan met meetwaarden die kleiner zijn dan de bepalingsgrens</i>	13
8.6	Productiestops	13
9	EXTERNE CONTROLE	15
9.1	Toelatingsonderzoek	15
9.2	Afgifte van een NL BSB[®] productcertificaat	15
9.3	Controle door de certificatie-instelling	15
9.3.1	Externe controle voor het NL-BSB productcertificaat	16
9.4	Eisen aan het certificatie-personeel	16
9.5	Aanvullend onderzoek	17
9.6	Eisen te stellen aan het sanctiebeleid	18
10	OVERIGE VERPLICHTINGEN VAN DE PRODUCENT	19
10.1	Wijzigingen in bedrijfsvoering	19
10.2	Aan de afnemers te verstrekken gegevens	19
10.3	Beschikbaar stellen onderzoeksresultaten	19
11	LIJST VAN VERMELDE DOCUMENTEN	21
11.1	Beproevingnormen	21
11.2	Overige	21
	BIJLAGE A - TABELLEN	23
	BIJLAGE B – MODELTEKST NL BSB[®] PRODUCTCERTIFICAAT	25
	BIJLAGE C - GEMEENSCHAPPELIJK TOELATINGSONDERZOEK EN VERIFICATIE	27
C.4.2	Inhoud NL BSB[®] productcertificaat	27
C.5	PROCEDURE CERTIFICERING	27
C.5.0	Certificering van een cluster	27
C.5.1	Toelatingsonderzoek	27
C.6	KWALITEITSSYSTEEM	27
C.8	KWALITEITSZORG MILIEUHYGIËNISCHE EIGENSCHAPPEN	27
C.8.2.1	Monsterneming toelatingsonderzoek	27
C.8.2.2	Monsterneming productiecontrole	27
C.8.5.2	Initiële keuringsfrequentie	28
C.8.5.3	Onderzoeksfrequentie na toekenning van het certificaat	28
C.9	EXTERNE CONTROLE	28
C.9.3	Controle door de certificatie-instelling	28

WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN DE VERSIE D.D. 08-07-2008

- *Afsplitsing certificering milieuhygiënische eigenschappen van de civieltechnische eigenschappen.*
- *Verwerking van de wijzigingsbladen van d.d. 9 juli 2008, 23 mei 2012 en 31 december 2014.*
- *Verwijderen van de mogelijkheid tot certificering van KV-slakken in ongebonden toepassing.*

INLEIDING

1.1 **Onderwerp**

De in deze beoordelingsrichtlijn opgenomen eisen worden door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een productcertificaat voor E-bodemas voor toepassing als niet-vormgegeven bouwstof.

De af te geven kwaliteitsverklaring wordt aangeduid als NL BSB[®] productcertificaat.

Deze beoordelingsrichtlijn betreft de certificering in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. In het geval er sprake is van een cluster waarbinnen gemeenschappelijk toelatingsonderzoek en verificatie plaatsvinden, zijn aanvullende bepalingen van toepassing, welke zijn opgenomen in bijlage C.

In deze beoordelingsrichtlijn zijn eisen opgenomen met betrekking tot de milieuhygiënische eigenschappen van E-bodemas, zoals in het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit zijn gesteld

Er zijn geen eisen gesteld in het kader van het Bouwbesluit.

Naast de eisen die in deze beoordelingsrichtlijn zijn vastgelegd, stellen de certificatie-instellingen aanvullende eisen, in de zin van algemene procedure-eisen van certificatie, zoals vastgelegd in het algemene reglement van de desbetreffende instelling.

1.2 **Toepassingsgebied**

E-bodemas is bedoeld om te worden toegepast als niet-vormgegeven bouwstof in ongebonden toepassingen op of in de bodem.

1.3 **Kwaliteitsverklaring**

De op basis van deze BRL af te geven kwaliteitsverklaring wordt aangeduid als NL-BSB[®] productcertificaat.

De modeltekst van het voorblad, vorm en lay-out van de kwaliteitsverklaring moeten voldoen aan de eisen zoals gepubliceerd op de website van de Stichting Bouwkwiteit (www.bouwkwiteit.nl).

1.4 **Eisen te stellen aan onderzoekinstellingen**

Indien door de producent in het kader van de externe controle rapporten van onderzoekinstellingen of laboratoria worden overgelegd om aan te tonen dat aan de eisen van de BRL wordt voldaan, zal moeten worden aangetoond dat deze zijn opgesteld door een instelling die voldoet aan de van toepassing zijnde accreditatienorm, te weten:

- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor laboratoria;
- NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor certificatie-instellingen die producten certificeren.

Een instelling wordt geacht aan deze criteria te voldoen wanneer een accreditatiecertificaat kan worden overgelegd, afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een accreditatie-instelling waarmee de RvA een overeenkomst van wederzijdse acceptatie heeft gesloten. Deze accreditatie moet betrekking hebben op het voor deze BRL vereiste onderzoek.

Indien geen accreditatiecertificaat kan worden overgelegd, zal de certificatie-instelling zelf verifiëren of aan de accreditatienorm is voldaan, of het desbetreffende onderzoek opnieuw zelf (laten) uitvoeren.

2 DEFINITIES

2.1 E-bodemas

Een bruin tot zwart gekleurd, rond en/of hoekig over het algemeen poreus materiaal, met een korrelopbouw vergelijkbaar met grof zand, dat bestaat uit gesinterde, deels gesmolten vliegashoudend materiaal, dat wordt gevormd tijdens het verbrandingsproces in poederkoolgestookte elektriciteitscentrales.

2.2 Emissie

De hoeveelheid stoffen die uit een bouw materiaal uitloopt.

2.3 Toetsingswaarde

Verzamelnaam voor het criterium waaraan getoetst moet worden.

2.4 Partij

Een hoeveelheid materiaal die met betrekking tot een beoordeling als een eenheid wordt beschouwd.

2.5 Greep

Een hoeveelheid materiaal die in één handeling uit een partij is genomen.

2.6 Mengmonster

Een verzameling grepen die zo worden samengevoegd, dat daarbij de oorspronkelijke samenstelling van de grepen verloren gaat.

2.7 Analysemonster

Een deel van het monster waarop een beproeving wordt uitgevoerd.

2.8 Aflevering

Onder aflevering wordt verstaan: de overdracht van de E-bodemas aan de afnemer.

Afhankelijk van de situatie is het moment van de aflevering:

1. bij levering exclusief transport:
 - a) aflevering in het vervoermiddel van de afnemer indien het vervoer niet door de producent wordt geregeld.
 - b) aflevering in het vervoermiddel van derden.Deze wijze van aflevering kan worden aangeduid als *levering exclusief transport of levering af producent*;
2. bij levering inclusief transport:

aflevering onder verantwoordelijkheid van de producent bij de afnemer. Het vervoer vindt in dit geval plaats met een vervoermiddel (in opdracht) van de producent of de leverancier waarmee de levering van gecertificeerde E-bodemas is overeengekomen;

Deze wijze van aflevering kan worden aangeduid als *levering inclusief transport of franco aflevering*;

Toelichting:

Ten behoeve van de levering inclusief transport dienen, voor waarborging van de kwaliteit van het product tijdens transport, afspraken tussen de producent en vervoerder te zijn vastgelegd. In dit geval geldt het certificaat tot levering bij de afnemer en is de producent (mede-)verantwoordelijk voor de mogelijke invloed van het vervoer op de kwaliteit van de geleverde E-bodemas.

Bij levering exclusief transport geldt het certificaat tot het moment van belading van het transportmiddel.

De wijze en het moment van aflevering dienen duidelijk uit de afleveringsbon te blijken.

- 2.9 **Afnemer**
De rechtspersoon die de E-bodemas ten behoeve van de eindbestemming verwerkt. (Eindverbruiker)
- 2.10 **Certificaathouder**
Een rechtspersoon waaraan een NL BSB[®] productcertificaat (al dan niet deelnemend aan een cluster) is afgegeven.
- 2.11 **Cluster**
Een cluster bestaat uit een groep bedrijven c.q. productielocaties die E-bodemas produceren en leveren, ieder onder een eigen NL BSB[®] productcertificaat. Iedere deelnemer binnen een cluster is zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de eisen die in deze beoordelingsrichtlijn worden gesteld. Binnen het cluster wordt een clusterbeheerder aangewezen (zie 2.12).
- 2.12 **Clusterbeheerder**
Een door deelnemers aan een cluster aangewezen persoon die de planning van monsternemingen en onderzoeken binnen het cluster beheert en in dit verband als contactpersoon richting de certificatie-instelling optreedt.
- 2.13 **Onafhankelijk laboratorium**
Een onafhankelijk laboratorium is een van het bedrijf onafhankelijk en door de certificatie-instelling geaccepteerd laboratorium, waarin de monsters van het verificatieonderzoek worden beproefd. Het laboratorium dient aantoonbaar te voldoen aan de eisen van NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor het betreffende onderzoek.
- 2.14 **Secundaire brandstoffen**
Bij de productie van E-bodemas kunnen naast steenkool als hoofdbestanddeel tevens secundaire brandstoffen worden meegestookt. Secundaire brandstoffen zijn alternatieve brandstoffen, biomassa en gemengde brandstoffen waarvan de inzet een CO₂ voordeel oplevert. Het aandeel secundaire brandstof wordt gekenmerkt door het massapercentage ten opzichte van de totale massa van de brandstof (zijnde de secundaire brandstof(fen) plus steenkool).
- 3 **TOEPASSINGSEISEN**
- Aan E-bodemas worden geen prestatie- of toepassingseisen gesteld.

4 PRODUCTEISEN

4.1 Milieuhygiënische eisen

Overeenkomstig artikel 28 van het Besluit bodemkwaliteit mogen de emissiewaarden en samenstellingswaarden, bepaald overeenkomstig par. 3.3 van de Regeling bodemkwaliteit, de in bijlage A van die regeling gegeven maximum waarden voor niet-vormgegeven bouwstoffen niet overschrijden.

E-bodemas dient voorts aantoonbaar aan de volgende twee voorwaarden te voldoen om te kunnen worden gecertificeerd onder deze beoordelingsrichtlijn:

- E-bodemas dient een $T > 1100$ °C te hebben ondergaan;
- herverontreiniging van E-bodemas kan niet zijn opgetreden.

Op basis van deze eis hoeven voor E-bodemas geen analyses op organische componenten te worden uitgevoerd.

4.2 Inhoud productcertificaat

Het NL BSB[®] productcertificaat voor E-bodemas verklaart dat E-bodemas, ongebonden toegepast, voldoet aan de producteisen genoemd in 4.1 en daarmee aangemerkt wordt als niet-vormgegeven bouwstof voor toepassing op of in de bodem.

Het certificaat omvat verder de productomschrijving, de producent, de herkomst van de E-bodemas en het gebruik van het certificatiemerk op de afleveringsdocumenten.

Het certificaat wordt opgesteld conform het van toepassing zijnde model in bijlage B.

5 PROCEDURE CERTIFICERING

5.1 Toelatingsonderzoek

Het toelatingsonderzoek voor het NL BSB[®] productcertificaat bestaat uit de volgende onderdelen:

1. beoordeling van het kwaliteitssysteem van de producent: de certificatie-instelling verifieert of het kwaliteitssysteem voldoet aan de in 6 gestelde eisen en beoordeelt de doeltreffendheid en juiste toepassing tijdens een bedrijfsbezoek;
2. beoordeling van het product met betrekking tot de milieuhygiënische producteis gesteld in 4.1.

Het toelatingsonderzoek wordt door de certificatie-instelling uitgevoerd conform 9.1.

5.2 Verificatieonderzoek milieuhygiënische eigenschappen

Het verificatieonderzoek op milieuhygiënische eigenschappen omvat de desbetreffende onderdelen zoals in 5.1 genoemd, waarbij slechts één partij wordt onderzocht (overeenkomstig de productiecontrole).

In de volgende gevallen kan worden volstaan met een verificatieonderzoek op milieuhygiënische eigenschappen;

- na een productiestop van een certificaathouder (zie 8.6):
- bij clustering indien (historische) gegevens beschikbaar zijn van het te certificeren materiaal, bepaald overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit (zie C.5.1).

5.3 Controle door de certificatie-instelling

Na toekenning van de kwaliteitsverklaring zal er controle plaatsvinden door de certificatie-instelling overeenkomstig 9.3.

5.4 Geldigheidsduur kwaliteitsverklaring

De geldigheidsduur van de kwaliteitsverklaring is onbeperkt, tenzij in het certificatiereglement van de certificatie-instelling een andere geldigheidsduur is voorgeschreven. De certificatie-instelling stelt bij voortduring op basis van de resultaten van de periodieke beoordelingen vast of het certificaat kan worden voortgezet of niet.

6 KWALITEITSSYSTEEM

De producent dient te beschikken over een in een kwaliteitshandboek vastgelegd kwaliteitssysteem en dit te onderhouden. Het kwaliteitssysteem dient er op gericht te zijn dat de door hem geleverde producten en diensten aan de gestelde eisen voldoen. Het handboek moet de procedures van het kwaliteitssysteem omvatten of ernaar verwijzen en de structuur van de documentatie, die in het kwaliteitssysteem is gebruikt, uiteenzetten in de taal van het land waar de productie plaats vindt. Desgewenst kan de certificatie-instelling vragen om een vertaling in het Nederlands, Duits of Engels.

Ten behoeve van de levering inclusief transport dienen afspraken met de tussenhandel te worden gemaakt die het mogelijk maken de geldigheid van het certificaat uit te breiden tot op het moment dat aflevering bij de afnemer plaats vindt. Alle uit deze afspraken voortvloeiende verplichtingen dienen in het kwaliteitssysteem te worden opgenomen.

Het kwaliteitssysteem dient ten minste de volgende onderdelen te bevatten:

- 6.1 **Beoordeling van het kwaliteitssysteem voor de het NL-BSB productcertificaat**
 Ten behoeve van het verkrijgen van het NL-BSB productcertificaat voert de certificatie instelling onderzoek uit voor zover dat betrekking heeft op de kenmerken zoals opgenomen in hoofdstuk 8 van deze beoordelingsrichtlijn. Tot het onderzoek behoren:
- Beoordeling van het productieproces
 - Beoordeling van het kwaliteitssysteem
 - Toetsing op de aanwezigheid en het functioneren van de overige vereiste procedures
- De certificatie-instelling toetst het kwaliteitssysteem en het bijbehorende schema voor de interne kwaliteitsbewaking. Vastgesteld moet worden in hoeverre het kwaliteitssysteem in overeenstemming is met de eisen zoals die zijn vastgelegd in hoofdstuk 8 van deze beoordelingsrichtlijn.
- 6.2 **Inhoudsopgave**
 Een overzicht van alle onderdelen van het kwaliteitshandboek inclusief de datum van de laatste herziening daarvan.
- 6.3 **Organisatie**
 De organisatiestructuur en de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van personen voor het opstellen, implementeren en onderhouden van het kwaliteitssysteem.
- 6.4 **Directieverklaring**
 Een verklaring van de directie over het beleid, doelstelling en verplichtingen met betrekking tot de productkwaliteit evenals een verklaring van de directie dat het in het kwaliteitshandboek vastgelegde kwaliteitssysteem door haar goedgekeurd is en maatgevend voor de procesvoering.
- 6.5 **Directievertegenwoordiger**
 De producent moet een directievertegenwoordiger aanwijzen die, ongeacht zijn andere verantwoordelijkheden, duidelijk omschreven bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft om te bewerkstelligen dat het kwaliteitssysteem zoals dat in het kwaliteitshandboek is beschreven, wordt onderhouden en dat voldaan wordt aan de bepalingen van deze beoordelingsrichtlijn. De directievertegenwoordiger zal in eerste instantie degene zijn die de contacten met de certificatie-instelling onderhoudt.
- 6.6 **Beschrijving van het productieproces**
 Beschrijving van het productieproces vanaf de basisgrondstoffen tot de aflevering met verwijzing naar de procedures en werkinstructies voor alle onderdelen van het proces. Vastlegging van specifieke productiestromen. Vastlegging van de maatregelen ter voorkoming van ongewenste vermenging van grondstoffen, halffabrikaten en eindproducten, voor zover relevant.
- 6.7 **Beschrijving van de producten**
 Beschrijving van alle door de producent geproduceerde eindproducten en halffabrikaten.

6.8 Monsterneming en behandeling

Beschrijving van de kwaliteitszorg in een schema. In dit schema dient te zijn opgenomen:

- door welke functionaris het mengmonster genomen wordt;
- een monsternemingsplan conform BRL SIKB 1000 of AS SIKB 1000 ten behoeve van de milieuhygiënische eigenschappen (zie ook tabel 2);

met eventueel verwijzing naar de werkinstructies/meetmethoden.

Tabel 2: Monsterneming ten behoeve van milieuhygiënische eigenschappen - E-bodemas

Onderzoek	Aantal grepen per mengmonster	Maximale korrelgrootte	Greepgrootte	Monster-grootte	Aantal mengmonsters
Toelating	16	≤ 16 mm	0,5 kg	8 kg	10 (5 partijen - 2 monsters per partij)
		> 16 mm	3,4 kg	54 kg	
Productie-controle	32	≤ 16 mm	0,25 kg	8 kg	1
		> 16 mm	1,7 kg	54 kg	

De individuele grepen moeten van ongeveer gelijke grootte zijn ($\pm 25\%$ m/m ten opzichte van de waarde zoals aangegeven in bovenstaande tabel).

6.9 Registratie meetgegevens

Procedure voor opstellen en in stand houden van een administratie waarin de meetgegevens van de onderzoeken zijn vastgelegd en waaruit blijkt dat ze zijn getoetst aan de toetsingswaarden conform 8.5 en 9.3.

De producent heeft de verplichting de gegevens omtrent de milieuhygiënische eigenschappen van E-bodemas ten minste 10 jaar te bewaren.

6.10 Beheersing van producten met afwijkingen

Een procedure voor acties en besluitvorming nadat geconstateerd is dat een product niet aan de criteria voldoet.

6.11 Beheer van documenten

Procedure voor registratie en beheer van alle documenten die betrekking hebben op het in stand houden van de kwaliteit van het product, zoals normen, procedures, instructies, formulieren e.d. Voor het beheer van documenten dient een verantwoordelijke te worden aangewezen (documentbeheerder). Uit de registratie van documenten moet blijken welke versies van kracht zijn.

6.12 Klachtenbehandeling

Een procedure voor behandeling van klachten. Registratie van klachten in klachtendossier. Per klacht een klachtenformulier waarin de status van afhandeling is vermeld. Op het klachtenformulier dient ten minste te worden vermeld:

- datum van indiening van klacht en wijze waarop de klacht is ingediend;
- gegevens van de klager;
- aard van de klacht;
- wijze van onderzoek van de klacht en/of te ondernemen acties;
- datum en wijze afhandeling klacht.

Alle correspondentie, telefoonnotities e.d. die betrekking hebben op de klacht dienen in het klachtendossier te worden bewaard.

7 PROCESBEHEERSING

De producent moet in het kader van de procesbeheersing de noodzakelijke acties ondernemen om continu producten af te leveren die voldoen aan de eisen.

7.1 Verontreinigingen

De producent dient te voorkomen dat tijdens het productieproces en gedurende de opslag het materiaal verontreinigd wordt met stoffen waaraan eisen zijn gesteld in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

7.2 Belading van het transportmiddel ten behoeve van het vervoer naar de afnemer

Voordat door de producent wordt overgegaan tot belading van een transportmiddel, dient de producent door middel van visuele controle te hebben vastgesteld of het transportmiddel bezemschoon is aangeleverd.

7.3 Secundaire brandstoffen

In het geval dat een secundaire brandstof wordt gestookt (zie 2.14), dient voor iedere nog niet eerder onderzochte secundaire brandstof een partij in enkelvoud op de milieuhygiënische eisen (zie 4.1) te worden onderzocht (conform de eisen voor productiecontrole), waarbij analyse van alle componenten wordt uitgevoerd.

De producent toetst of het nieuwe analyseresultaat valt binnen 3 maal de standaarddeviatie van de bestaande analyseresultaten en of het nieuwe analyseresultaat kleiner of gelijk is aan 0,4 maal de grenswaarde conform de Regeling bodemkwaliteit. Is één van beide het geval, dan past het nieuwe analyseresultaat binnen de populatie meetwaarden van de milieuhygiënische eigenschappen en kan het nieuwe analyseresultaat aan de populatie worden toegevoegd.

Ter bewaking worden aanvullend de eerst volgende 4 partijen E-bodemas, verkregen door het meestoken van dezelfde secundaire brandstof, getoetst op de uitloging conform NEN 7373 van de componenten:

- Voor *E-bodemas* antimoon, chroom, kobalt, koper, molybdeen, nikkel, selenium, vanadium, chloride en sulfaat;

Toelichting

Bovenstaande componenten zijn die componenten die bij analyse van historische AP04-laboratoriumresultaten een k-waarde kleiner dan $k(90/99,9)$ geven.

Indien het nieuwe analyseresultaat niet binnen de populatie meetwaarden van de milieuhygiënische eigenschappen past, dan kan de producent ervoor kiezen om (1) de E-bodemas verkregen uit de desbetreffende secundaire brandstof niet onder certificaat te leveren, of (2) ook de eerstvolgende vier partijen E-bodemas verkregen uit de desbetreffende secundaire brandstof volledig te laten onderzoeken (in enkelvoud) op de milieuhygiënische eisen en op de wijze zoals hiervoor beschreven te toetsen of het gemiddelde van de vijf partijen past binnen de populatie meetwaarden.

Indien ook het gemiddelde van deze vijf analyseresultaten niet past binnen de populatie meetwaarden kan de E-bodemas verkregen uit de desbetreffende secundaire brandstof alleen als apart product worden gecertificeerd.

Opmerking

Om E-bodemas verkregen uit een specifieke secundaire brandstof als apart product te certificeren zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De producent kan daarom reeds bij voorbaat monsternemingen in duplo verrichten en slechts één van beide monsters laten onderzoeken. In een latere fase is het dan mogelijk om in het kader van een volledig toelatingsonderzoek ook het tweede monster van iedere partij te laten onderzoeken.

8 KWALITEITSZORG MILIEUHYGIËNISCHE EIGENSCHAPPEN

8.1 Algemeen

De kwaliteitszorg ten behoeve van het Besluit bodemkwaliteit bestaat uit het steekproefsgewijs controleren van de productiestroom. De frequentie van deze controles hangt af van het niveau en de constantheid van de producteigenschappen. Bij de beoordeling van de milieuhygiënische eigenschappen wordt onderscheid gemaakt in een steekproefregime, waarbij de lopende productiestroom wordt gecontroleerd, of partijkeuringsregime, waarbij iedere partij wordt gecontroleerd. Opeenvolgende analyseresultaten worden gebruikt voor het vaststellen van de onderzoeksfrequentie.

Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens 8.2 t/m 8.4 en de resultaten worden getoetst volgens 8.5 aan de in 4.1 gestelde eisen, waarbij bij het bekend worden van nieuwe resultaten opnieuw wordt beoordeeld met welke frequentie moet worden gemeten.

De certificaathouder is verantwoordelijk voor de uitvoering van de kwaliteitszorg zoals beschreven in dit hoofdstuk. De kwaliteitszorg wordt bij ieder bedrijf uitgevoerd. Ten behoeve van de kwaliteitszorg dient de producent te beschikken over de benodigde apparatuur en deze te onderhouden en beheersen.

8.2 Monsterneming

De monsterneming, en alle daarmee samenhangende activiteiten, dienen in procedures of een monsternemingsplan op basis van BRL SIKB 1000 of AS SIKB 1000 te worden omschreven en onderbouwd.

8.2.1 *Monsterneming toelatingsonderzoek*

De monsterneming in het kader van het toelatingsonderzoek moet worden uitgevoerd door:

- een door de Ministers van VROM en V & W erkende instelling voor de monsterneming, of
- de producent onder begeleiding van de certificatie-instelling. Ten minste één van de partijen moet worden bemonsterd door een door de Ministers van VROM en V & W erkende instelling voor de monsterneming. Hierbij geldt dat het logaritmisch weergegeven analyseresultaat van de erkende instelling niet meer of minder mag bedragen dan het gemiddelde van de producent plus of min driemaal de bijbehorende standaardafwijking.

Voor het toelatingsonderzoek dienen ten minste 5 partijen in duplo te worden bemonsterd.

8.2.2 *Monsterneming productiecontrole*

De monsterneming in het kader van de productiecontrole kan worden uitgevoerd door de producent of door een *daartoe* erkende instelling. Hierbij wordt *onder het steekproefregime* één monster uit de productie genomen, en twee in het geval van partijkeuringsregime. Zie ook 9.3 voor eventuele combinatie van monsternemingen.

8.3 Te bepalen componenten

Alle componenten waaraan in het Besluit bodemkwaliteit emissie-eisen zijn gesteld, dienen te worden bepaald, met uitzondering van asbest. Vanwege de aard van de grondstoffen en het productieproces is het uitgesloten dat E-bodemas asbest kan bevatten. Controles van het asbestgehalte zijn daarom niet nodig in het kader van deze beoordelingsrichtlijn..

8.4 Bepalingsmethoden

E-bodemas dient als niet-vormgegeven bouwstof te worden onderzocht. Daartoe wordt de emissie van anorganische componenten bepaald (zie ook 4.1).

Het mengmonster wordt voor de uit te voeren onderzoeken in gelijke delen verdeeld, zodanig dat het aantal benodigde analysemonsters wordt verkregen, inclusief één reserve analysemonster. Het uitloogonderzoek dient te worden uitgevoerd door een voor deze verrichtingen erkend laboratorium.

8.4.1 Bepaling emissie anorganische componenten

Bepaling van de emissie wordt uitgevoerd conform AP04-U, waarbij de hierna beschreven methoden kunnen worden toegepast.

8.4.1.1 Kolomproef

Van elk mengmonster dient van één analysemonster de emissie te worden bepaald met behulp van de (vereenvoudigde) kolomproef, NEN 7373 dan wel NEN 7383. Hierbij is het toegestaan de verkregen extracten, van hetzelfde monster, samen te voegen en het mengextract te analyseren.

8.4.1.2 Beschikbaarheid

Het is toegestaan om in plaats van de emissie met de kolomproef, de emissie met de beschikbaarheidsproef te bepalen overeenkomstig NEN 7371 als bovenschatter voor de kolomproef, mits dat leidt tot een toetsbaar resultaat. De aldus vastgestelde emissie wordt getoetst aan de in bijlage A van de Regeling bodemkwaliteit gestelde eisen voor niet-vormgegeven bouwstoffen.

Opmerking

Indien de analytische bepalingsgrens hoger is dan de toegelaten emissie leidt bovenstaande werkwijze tot een niet toetsbaar resultaat en is het gebruik van de emissie volgens de beschikbaarheid als bovenschatter niet toegestaan.

8.4.1.3 Verkorte meetmethode

Voor de productiecontrole is het toegestaan gebruik te maken van verkorte meetmethoden bij het bepalen van de emissie, mits kan worden aangetoond dat het resultaat van een verkorte meetmethode een betrouwbare maat is voor de standaard meetmethode, de kolomproef conform NEN 7373.

De producent dient voldoende gegevens aan te leveren om een statistische toetsing mogelijk te maken. Toetsing dient plaats te vinden zoals aangegeven in de "Toelichting op de Handleiding certificering Besluit bodemkwaliteit", hoofdstuk 6.2.5.

8.5 Keuringsfrequentie**8.5.1 Principe**

De frequentie waarmee partijen op emissie worden gekeurd, wordt vastgesteld met grootte k , per component, als volgt:

$$k(90/x) = \frac{\log(T) - \bar{y}}{s_y} \quad (1)$$

waarbij,

- T de toetsingswaarde;
- \bar{y} het voortschrijdend gemiddelde van de logaritme van de waarnemingen;
- s_y de voortschrijdende standaarddeviatie van de logaritme van de waarnemingen.

Een waarneming betreft het resultaat van de emissiebepaling van één partij. Bij het toelatingsonderzoek en in het geval van partijkeuring betreft een waarneming de gemiddelde emissie van twee monsters van een partij.

Opmerking:

$k(90/x)$ wil zeggen dat met 90% betrouwbaarheid wordt aangetoond dat $x\%$ van de partijen voldoet.

Bovenstaande vergelijking is gebaseerd op de aanname dat de waarnemingen lognormaal zijn verdeeld. Indien de waarnemingen in werkelijkheid normaal verdeeld zijn, kan het gunstiger zijn dit ook in de berekening van k tot uiting te laten komen. Hiertoe dient te worden aangetoond dat de waarnemingen normaal verdeeld zijn. Richtlijnen hiervoor zijn opgenomen in de "Toelichting op de Handleiding certificering Besluit bodemkwaliteit", hoofdstuk 6.

8.5.1.1 **Gamma-regeling (γ)**

In plaats van bepaling van de waarde k (zie formule 1) is het toegestaan met behulp van de gamma-regeling de keuringsfrequentie vast te stellen op de volgende wijze:

bij vijfmaal ($N=5$) dan wel tienmaal ($N=10$) achter elkaar onderschrijden van γ x toetsingswaarde mag de bepaling van de waarde k achterwege worden gelaten en wordt de keuringsfrequentie vastgesteld volgens onderstaande tabel:

Tabel 3: keuringsfrequenties conform de gammaregeling

Bepaling	Klasse	γ (N=5)	γ (N=10)	Keuringsfrequentie
samenstelling bouwstoffen, grond en baggerspecie en emissie niet-vormgegeven bouwstoffen en grond	90/>(99,9)	0,19	0,26	Eén keuring per vijf jaar
	90/(99-99,9)	0,31	0,41	Eén keuring per jaar
	90/(90-99)	0,57	0,76	Eén keuring per tien partijen (minimaal vijf per drie jaar)

8.5.2 **Initiële keuringsfrequentie**

De initiële keuringsfrequentie per component wordt bepaald op basis van de resultaten van het toelatingsonderzoek.

De minimum onderzoeksfrequentie per component bedraagt 1x per 5 jaar.

8.5.3 **Onderzoeksfrequentie na toekenning van het certificaat**

Het voortschrijdend gemiddelde en de voortschrijdende standaarddeviatie worden in principe bepaald op basis van de laatste vijf waarnemingen. Op basis daarvan wordt de waarde k berekend (vergelijking 1) en wordt de frequentie van het onderzoek bepaald met behulp van tabel A1. Een wijziging in de onderzoeksfrequentie dient direct te worden ingevoerd worden en te worden gemeld aan de certificatie-instelling.

Het is ook toegestaan de k -waarde te berekenen op basis van de laatste tien waarnemingen of, indien er nog geen tien waarnemingen beschikbaar zijn, minder dan tien, maar meer dan vijf waarnemingen (gelijk aan het totale aantal beschikbare waarnemingen). Indien de toetsing wordt uitgevoerd met 6, 7, 8, 9 of 10 waarnemingen, moeten de grenzen voor k worden aangehouden zoals opgenomen in tabel A2.

Indien er bij aanvang onvoldoende waarnemingen beschikbaar zijn, mag gebruik worden gemaakt van de meest recente waarnemingen uit het toelatingsonderzoek.

8.5.4 **Omgaan met meetwaarden die kleiner zijn dan de bepalingsgrens**

Meetwaarden die onder het niveau van de bepalingsgrens van de officiële meetmethode liggen, dienen gelijk te worden gesteld aan die bepalingsgrens.

Indien verschillende metingen resulteren in verschillende bepalingsgrenzen voor één component, dan is het toegestaan al deze bepalingsgrenzen gelijk te stellen aan de grootste gerapporteerde bepalingsgrens voor die component, mits die kleiner is dan de betreffende toetsingswaarde.

Indien de laatste 5 metingen onder het niveau van de bepalingsgrens liggen, wordt een onderzoeksfrequentie van 1x per 5 jaar aangehouden.

8.6 **Productiestops**

In het geval de productie van E-bodemas (tijdelijk) is gestopt, zal bij een stop langer dan één jaar en er geen opslag meer is van gecertificeerd materiaal de kwaliteitsverklaring worden opgeschort. Bij een nieuwe aanvang van de productie zal aan de hand van één onderzocht mengmonster worden nagegaan of deze in de "populatie" past en daarmee de kwaliteitsverklaring kan worden behouden. Hiervoor zal de toetsing op basis van de k -waarde worden voortgezet met het nieuw verkregen resultaat. Indien de onderzoeksfrequentie niet toeneemt, kan de certificering worden vervolgt.

Indien de onderzoeksfrequentie wel toeneemt, passen de resultaten niet in de populatie en dient het onderzoek te worden uitgebreid tot een toelatingsonderzoek.

Bij een stop langer dan vijf jaar komt de kwaliteitsverklaring te vervallen.

9 EXTERNE CONTROLE

9.1 Toelatingsonderzoek

Ten behoeve van het verkrijgen van een NL-BSB productcertificaat voert de certificatie instelling onderzoek uit. Tot het toelatingsonderzoek behoort de

- Controle van door de aanvrager verstrekte c.q. te verstrekken documenten waarbij nagegaan wordt of voldaan wordt aan de eisen zoals vastgelegd in hoofdstuk 5 van deze beoordelingsrichtlijn.

Bepaling van de overige productkenmerken zoals opgenomen in deze beoordelingsrichtlijn.

9.1.1 Milieuhygiënische eigenschappen

Het onderzoek voor toetsing aan de producteis wordt uitgevoerd conform 8.2 t/m 8.5.2. en 8.5.5. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt beoordeeld:

- (a) of de betreffende E-bodemassas aan de in 4.1 genoemde eisen voldoet volgens:

$$\bar{y} + k(90/50) \cdot s_y \leq \log(T) \quad (2)$$

voor ten minste vijf waarnemingen (per component), vastgesteld voor even zoveel verschillende partijen in tweevoud. Voor de symbolen: zie vergelijking (1). De waarde van $k(90/50)$ is opgenomen in tabel A1.

Toelichting:

Door middel van deze toetsing wordt met 90% betrouwbaarheid aangetoond dat ten minste 50% van de partijen voldoet (90/50). Indien de waarnemingen normaal verdeeld zijn, kan de toetsing hierop worden aangepast (zie opmerking in 8.5.1).

E-bodemassas komt in aanmerking voor certificatie als niet-vormgegeven bouwstof indien voor één of meer componenten niet aan het criterium wordt voldaan. Gevolg is dan wel dat die componenten direct in het hoogste keuringsregime (partijkeuring) vallen;

- (b) met welke frequentie de componenten ten behoeve van de productiecontrole moeten worden bepaald (tabel A1).

9.2 Afgifte van een NL BSB[®] productcertificaat

Een NL BSB[®] productcertificaat voor E-bodemassas wordt afgegeven als uit het toelatingsonderzoek blijkt dat aan het gestelde in deze beoordelingsrichtlijn wordt voldaan.

9.3 Controle door de certificatie-instelling

Gedurende het jaar worden 4 controlebezoeken gebracht, tijdens welke wordt beoordeeld:

- het functioneren van het kwaliteitssysteem (2x per jaar);
- de monsterneming, indien door de producent uitgevoerd. Bij een onderzoeksfrequentie van 1x per 5 jaar of 1x per jaar wordt de monsterneming ofwel door een daartoe erkende instelling uitgevoerd, ofwel door de producent onder toezicht van de certificatie-instelling. In dat laatste geval wordt het getrokken monster door de certificatie-instelling verzegeld ten behoeve van het transport naar een daartoe erkend laboratorium. Bij een onderzoeksfrequentie die hoger is dan 1x per jaar, wordt de op bovenstaande wijze beschreven monsterneming met een frequentie van 1x per jaar uitgevoerd.
- de analyse van de milieuhygiënische eigenschappen, indien door de producent uitgevoerd. Indien het een verkorte meetmethode betreft, dient één maal per jaar te worden geverifieerd door middel van een enkele meting of de vastgestelde relatie nog steeds geldt;
- de toetsing van de milieuhygiënische eigenschappen, indien door de producent uitgevoerd;

Toelichting

Indien de monsternemingsprocedure zodanig is opgesteld dat partijen in de tijd zijn gedefinieerd is het voor de certificatie-instelling niet mogelijk om gedurende één controlebezoek een

volledige monsterneming bij te wonen. In dat geval kan worden volstaan met het bijwonen van het nemen van één of meerdere grepen. In het kader van het verificatieonderzoek dienen wel altijd hele monsters te worden genomen tijdens het controlebezoek.

9.3.1 **Externe controle voor het NL-BSB productcertificaat**

Door de certificatie instelling vinden periodiek controles plaats van het kwaliteitssysteem, het productieproces en de producteigenschappen waarbij nagegaan wordt of nog voldaan wordt aan de eisen in hoofdstuk 8 van deze beoordelingsrichtlijn.

9.4 **Eisen aan het certificatie-personeel**

De kwalificatie-eisen zijn opgebouwd uit:

- Kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel van een CI die voldoen aan de in NEN-EN-ISO/IEC 17065 gestelde eisen;
- Kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel van een CI die door het College van Deskundigen aanvullend zijn vastgesteld voor het onderwerp van deze BRL.

De competenties (conform tabel 4) van het betrokken certificatiepersoneel moeten aantoonbaar zijn vastgelegd.

Tabel 4.

	Certificatie assessor / Beoordelaar aanvraag / Beoordelaar	Locatie assessor	Beslisser
Basis competentie			
Kennis van bedrijfsprocessen, het vakbekwaam kunnen beoordelen	<ul style="list-style-type: none"> HBO denk- en werk niveau 	<ul style="list-style-type: none"> MBO denk- en werk niveau 	<ul style="list-style-type: none"> HBO denk- en werk niveau 5 jaar werkervaring waarvan tenminste 1 jaar m.b.t. certificatie
Auditvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> N.v.t. 	<ul style="list-style-type: none"> Training auditvaardigheden deelname aan minimaal 4 inspectiebezoeken terwijl minimaal 1 inspectiebezoek zelfstandig werd uitgevoerd onder supervisie 	<ul style="list-style-type: none"> n.v.t.
Technische competentie			
Kunnen toepassen van de eisen conform het Besluit bodemkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> HBO denk- en werk niveau 1 jaar relevante werkervaring Training op het gebied van het Besluit bodemkwaliteit, de bijbehorende Regeling bodemkwaliteit Training monstername in het kader van het Besluit bodemkwaliteit Kunnen toetsen van analyseresultaten aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit en het vaststellen van de keuringsfrequentie 	<ul style="list-style-type: none"> MBO denk- en werk niveau Training op het gebied van het Besluit bodemkwaliteit, de bijbehorende Regeling bodemkwaliteit Training monstername in het kader van het Besluit bodemkwaliteit Kunnen toetsen van analyseresultaten aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit 	n.v.t.

9.4.1

Kwalificatie

Certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn gekwalificeerd door toetsing van kennis en kunde aan bovenvermelde eisen. De bevoegdheid om te kwalificeren ligt bij het Management van de certificatie-instelling.

9.5

Aanvullend onderzoek

Indien naar het oordeel van de certificatie-instelling, naar aanleiding van klachten van derden en/of verificatie van de resultaten van de productiecontrole, gerede twijfel is omtrent het voldoen van E-bodemas aan de eisen gesteld in 4.1, kan de certificatie-instelling besluiten de betreffende E-bodemas aan een volledig (alle componenten) of gedeeltelijk onderzoek te onderwerpen, e.e.a. voor rekening van de certificaathouder.

Het onderzoek dient op drie mengmonsters te worden uitgevoerd. Elk mengmonster dient te bestaan uit ten minste 6 samengevoegde grepen, met een greepgrootte conform tabel 2 onder toelating. Tot goedkeuring wordt overgegaan als geldt:

$$\bar{x} \leq 1,4.T \quad (3)$$

waarin x het rekenkundig gemiddelde is van de drie waarnemingen en T de toetsingswaarde.

Toelichting:

Als klacht van derden wordt beschouwd een klacht op grond van uitgevoerd uitloogonderzoek.

Het onderzoek mag betrekking hebben op een deel van een grotere partij, mits dit deel ten minste 10.000 ton bedraagt.

9.6

Eisen te stellen aan het sanctiebeleid

Bij de certificering wordt onderscheid gemaakt in niet-ernstige en ernstige afwijkingen. Door de certificatie-instelling mag voor deze begrippen een afwijkende terminologie worden gehanteerd. Bij een ernstige afwijking is de kwaliteit van het product in gevaar door een onvoldoende beheersing van het productieproces. De producent dient dan op korte termijn corrigerende maatregelen te nemen. Een niet-ernstige afwijking dient ook te worden opgevolgd met corrigerende maatregelen, maar de kwaliteit van het product is minder in gevaar. De termijn waarbinnen de corrigerende maatregelen moeten worden genomen is daarom langer dan bij een ernstige afwijking.

Niet-ernstige afwijkingen worden door de certificatie-instelling afgehandeld conform de eigen sanctieprocedure. Ernstige afwijkingen worden door de certificatie-instelling afgehandeld conform de eigen sanctieprocedure, maar ten minste binnen de randvoorwaarden zoals vastgesteld door het college van deskundigen en zoals gepubliceerd door de uitgever(s) van de beoordelingsrichtlijn.

Voorts dient het college van deskundigen afwijkingen te benoemen die door de certificatie-instelling als ernstig dienen te worden beschouwd. De uitgever(s) van de beoordelingsrichtlijn dient dit overzicht te publiceren samen met de hiervoor genoemde randvoorwaarden omtrent de afhandeling van ernstige afwijkingen.

10 OVERIGE VERPLICHTINGEN VAN DE PRODUCENT

10.1 **Wijzigingen in bedrijfsvoering**

Wijzigingen aan de installatie van principiële aard, van de herkomst van de gebruikte grondstoffen of in de personeelsbezetting zullen binnen één maand aan de certificatie-instelling worden gemeld.

10.2 **Aan de afnemers te verstrekken gegevens**

Alle leveringen van E-bodemas dienen te worden vergezeld van een door of namens de producent af te geven afleveringsbon. Op deze bon moeten ten minste de volgende gegevens worden vermeld:

- datum van belading en aflevering;
- de naam van het schip of bij transport per as het kenteken;
- massa van de lading;
- naam en adres van de producent;
- naam en herkomst van het product, zoals aangegeven op het NL BSB[®] productcertificaat;
- moment van aflevering;
- klasse van de bouwstof: niet- vormgegeven bouwstof;
- NL BSB[®] certificatiemerk (of woordmerknummer van het NL BSB[®] productcertificaat)

10.3 **Beschikbaar stellen onderzoeksresultaten**

De resultaten van nieuwe onderzoeken in het kader van het Besluit bodemkwaliteit worden minimaal eens per jaar ter beoordeling beschikbaar gesteld aan de certificatie-instelling.

11 LIJST VAN VERMELDE DOCUMENTEN

Indien geen jaartal wordt genoemd is de meest actuele uitgave van een document van toepassing.

11.1 Beproevingnormen

NEN 7371 Uitloogkarakteristieken. Bepaling van de beschikbaarheid voor uitloging van anorganische componenten – Vaste grond- en steenachtige materialen

NEN 7373 Uitloogkarakteristieken Bepaling van de uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een kolomproef - Vaste grond- en steenachtige materialen

NEN 7383 Uitloogkarakteristieken - Bepaling van de cumulatieve uitloging van anorganische componenten uit poeder- en korrelvormige materialen met een vereenvoudigde procedure voor de kolomproef - Vaste grond- en steenachtige materialen

11.2 Overige

- NEN-EN ISO/IEC 17025:2005 .Algemene eisen voor de bekwaamheid van beproevings- en kalibratielaboratoria, juli 2005, inclusief correctieblad C1:2007
- NEN-EN-ISO/IEC 17065:2012, Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatieinstellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten
- Accreditatie-programma Bouwstoffenbesluit AP04, onderdeel U:uitloogonderzoek en onderdeel SB: samenstelling bouwstoffen (niet zijnde grond), Versie 6.2a,05-10-2011
- Besluit bodemkwaliteit: Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 2007, 469 Stb. 2008, 160, Stb. 2009, 389, 500, 535, Stb. 2010, 144, 696, 781, Stb. 2011, 104, Stb. 2012, 63 en 164
- Regeling bodemkwaliteit: Staatscourant 2007, nr. 247, Stcrt. 2008, 122, 196, 249, Stcrt. 2009, 67, 17187, 19723, Stcrt. 2010, 5673, 8546, 18160, Stcrt. 2011, 5769, 12541, 22100, Stcrt. 2012, 6111, 4589, 11807, 13123, 21101 en 22335, Stcrt. 2013, 11037 en 31950, Stcrt. 2014, 6579 en 33763.
- Handleiding certificering Besluit bodemkwaliteit: Stichting Bouwkwaliteit, 21 december 2007, incl. Actualisatie onderdeel 3.2 toelatingsonderzoek 2013
- RAW 2010, Standaard RAW bepalingen, uitgave 2010 CROW
- BRL SIKB 1000, Protocol 1002, Monsterneming voor partijkeuringen voor niet-vormgegeven bouwstoffen, versie 2.1: 12 december 2013
- AS SIKB 1000 Monsterneming voor partijkeuringen, versie 1.1: 04 maart 2010

BIJLAGE A - TABELLEN**Tabel A1:** Onderzoeksfrequentie per component, bij 5 waarnemingen.

Waarde voor k bij 5 waarnemingen ¹⁾	Minimaal aantal te onderzoeken partijen
$k > 6,12$	1 per 5 jaar
$4,67 < k \leq 6,12$	1 per jaar
$2,74 < k \leq 4,67$	1 op 10 partijen minstens 5 per 3 jaar
$1,46 < k \leq 2,74$	1 op 4 partijen minstens 10 per 3 jaar
$0,69 < k \leq 1,46$	1 op 2 partijen minstens 5 per jaar
$k \leq 0,69$ ²⁾	partijkeuring minstens 10 per jaar
¹⁾	Indien meer waarnemingen worden getoetst dan veranderen de klassegrenzen. Waarden voor 6 t/m 10 waarnemingen zijn opgenomen in tabel A2.
²⁾	Toetsing aan k èn toetsing van de waarneming aan de toetsingswaarde. Overstappen naar een lagere onderzoeksfrequentie is toegestaan indien toetsing aan k voor 10 waarnemingen, waarvan er minimaal 5 in dit regime zijn verkregen, leidt tot $k > 0,44$.

Tabel A2: Grenzenregimes voor de k-factor van 5 t/m 10 waarnemingen.

aantal waarnemingen (n)						
k met % dat voldoet	n = 5	n = 6	n = 7	n = 8	n = 9	n = 10
k (90/50)	0,69	0,60	0,54	0,50	0,46	0,44
k (90/70)	1,46	1,32	1,22	1,16	1,11	1,07
k (90/90)	2,74	2,49	2,33	2,22	2,13	2,07
k (90/99)	4,67	4,24	3,97	3,78	3,64	3,53
k (90/99,9)	6,12	5,56	5,20	4,96	4,77	4,63

BIJLAGE B – MODELTEKST NL BSB® PRODUCTCERTIFICAAT

voorbeeld van een productcertificaat voor E-bodemas - pagina 2:

TECHNISCHE SPECIFICATIE

Onderwerp

Dit productcertificaat heeft betrekking op het door [producent]¹ geproduceerde E-bodemas en de bijbehorende milieuhygiënische eigenschappen (die/dat) (kunnen/kan) worden [toegepast in bouwwerken in of op de landbodem en/of in een oppervlaktewaterlichaam]². [Het {product}² komt vrij bij {proces}³]⁴

Merken en aanduidingen op de afleverdocumenten

⁵ [De E-bodemas worden gemerkt met:

- De aanduiding NL-BSB® of het NL-BSB®-merk gevolgd door het certificaatnummer
De uitvoering van het merk is als volgt:
- Merk
- Productiecode of productiedatum]

De afleverdocumenten bevatten in ieder geval het volgende:

- De aanduiding NL-BSB® of het NL-BSB®-merk gevolgd door het certificaatnummer
- De naam van de producent/leverancier
- De productielocatie
- De productnaam en de geleverde hoeveelheid
- De aanduiding [vormgegeven/niet-vormgegeven]⁷ bouwstof
- [De sortering]⁶
- [De mengsamenstelling]⁸
- Toepassing met eventuele voorwaarden voor de toepassing [landbodem, {met uitzondering/met inbegrip}⁷ van halfverhardingen, alle oppervlaktewaterlichamen, grote oppervlaktewater-lichamen, zeewater- en brakke oppervlaktewaterlichamen {met uitzondering/met inbegrip}⁷ van dynamisch stabiele constructies]⁷

.....
.....

MILIEUHYGIËNISCHE SPECIFICATIE

Milieuhygiënische specificatie

De gemiddelde samenstellingswaarden bepaald overeenkomstig AP 04-SB en de gemiddelde emissiewaarden bepaald overeenkomstig AP04-U voldoen voor het beoogde toepassingsgebied aan bijlage A van de Regeling bodemkwaliteit.

Toepassingsvoorwaarde

Voor E-bodemas, die als bouwstof wordt aangemerkt, gelden de volgende toepassingsvoorwaarden:

- De E-bodemas dient te worden toegepast conform de toepassing zoals aangegeven op de afleverdocumenten
- De E-bodemas dient te worden toegepast in overeenstemming met artikel 5, 6, 7 en 33 van het Besluit bodemkwaliteit (functionaliteit, zorgplicht en herneembaarheid).

VERWERKING

De vervaardiging van de [toepassing]⁷ moet voldoen aan [norm/richtlijn]⁸.

¹ Naam producent invullen

² Juiste tekst i.v.m. toepassing product invullen

³ Omschrijving proces invullen

⁴ Alleen voor halffabricaten zoals AEC-bodemas

⁵ Dit tekstblok opnemen indien de producten worden verpakt

⁶ Indien van toepassing

⁷ Naam toepassing invullen

⁸ Norm of richtlijn invullen die van toepassing is

Voor E-bodemas zijn van toepassing de condities overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit zoals vermeld bij de toepassingsvoorwaarden.

WENKEN VOOR DE AFNEMER

1. Controleer bij aflevering of:
 - Geleverd is wat is overeengekomen
 - Het merk en de wijze van merken juist is
 - De afleverbon alle gegevens bevat
 - De producten geen zichtbare gebreken vertonen (bijv. als gevolg van transport)
2. Controleer of voldaan wordt aan de voorwaarden voor de toepassing
3. Indien u op grond van het hiervoor gestelde tot afkeuring overgaat, neem dan contact op met
 - [naam certificaathouder]⁹En zo nodig met
 - [naam CI]¹⁰
4. De afleverdocumenten en het certificaat dienen aan de opdrachtgever te worden overhandigd, tenzij geleverd wordt aan natuurlijke personen anders dan in de uitoefening van beroep of bedrijf
5. De opdrachtgever moet de afleverdocumenten en het certificaat tenminste 5 jaar ter beschikking houden van het bevoegd gezag. Bij levering aan natuurlijke personen anders dan in de uitoefening van beroep of bedrijf is dit van toepassing voor de afnemer.

LIJST VAN VERMELDE DOCUMENTEN

Besluit bodemkwaliteit	Staatsblad 2007, 469 met bijbehorende wijzigingen incl. [Stb.,....] ¹¹
Regeling bodemkwaliteit	Staatscourant 2007, 247 met bijbehorende wijzigingen incl. [Stcrt.,.....] ¹³
AP04-SB	Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen – Onderdeel: Samenstelling bouwstoffen (niet zijnde grond) en afvalstoffen – Versie 6.2a Uitgegeven door SIKB te Gouda
AP04-U	Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen – Onderdeel: Uitloogonderzoek – Versie 6.2 Uitgegeven door SIKB te Gouda

[Overige documenten waarnaar in het certificaat verwezen wordt]¹²

N.B.

Productspecifieke eisen en aanvullingen voor de in deze modeltekst opgenomen verklaring moeten zijn opgenomen in de beoordelingsrichtlijn en worden getoetst volgens de daartoe vastgestelde procedures

⁹ Naam certificaathouder invullen

¹⁰ Naam CI invullen

¹¹ Meeste recente wijziging invullen die van toepassing was voor de afgifte van de kwaliteitsverklaring

¹² Overige documenten toevoegen waarnaar in het certificaat verwezen wordt

BIJLAGE C - GEMEENSCHAPPELIJK TOELATINGSONDERZOEK EN VERIFICATIE

De paragraafnummering in deze bijlage komt overeen met de nummering in het hoofddocument. Deze bijlage bevat aanvullende bepalingen voor gemeenschappelijk toelatingsonderzoek en gemeenschappelijke verificatie van een cluster van bedrijven.

C.4.2 Inhoud NL BSB[®] productcertificaat

Binnen het cluster wordt een clusterbeheerder aangewezen, die het verloop van de onderzoeken beheert. Er kan voor worden gekozen om iedere productielocatie in het cluster een eigen NL BSB[®] productcertificaat conform 4.2. te verstrekken of per deelnemer aan het cluster één certificaat met daarop alle productielocaties van die deelnemer vallend onder het cluster te verstrekken.

C.5 PROCEDURE CERTIFICERING

C.5.0 Certificering van een cluster

Certificering van een cluster zal overeenkomstig 5.1 plaatsvinden. Resultaten van afzonderlijke productielocaties worden hiertoe rekenkundig samengevoegd ter beoordeling.

C.5.1 Toelatingsonderzoek

Toetreding tot een cluster

Elk bedrijf dat (met een verwerkingsinstallatie) wil toetreden tot een cluster dient het toelatingsonderzoek, conform 5.1, zelf uit te (laten) voeren. Bij een positief resultaat, dat resulteert in gelijke onderzoeksfrequentie als vastgelegd in het cluster, kan het bedrijf (met de verwerkingsinstallatie) in het cluster worden opgenomen.

Indien (historische) gegevens beschikbaar zijn van het materiaal afkomstig van de desbetreffende productielocatie, welke zijn bepaald overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit en waaruit blijkt dat voldaan wordt aan de eisen, kan worden volstaan met een verificatieonderzoek (zie 5.2).

Een verificatieonderzoek omvat de onderdelen zoals genoemd in 5.1, waarbij slechts één monster wordt onderzocht (overeenkomstig de productiecontrole). Het resultaat van het verificatieonderzoek in combinatie met het toelatingsonderzoek van het cluster leidt tot de onderzoeksfrequentie van het cluster na toelating van de nieuwe productielocatie.

C.6 KWALITEITSSYSTEEM

In het geval van certificering van een cluster dienen de afspraken met betrekking tot de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de clusterbeheerder en de individuele deelnemers te worden vastgelegd.

C.8 KWALITEITZORG MILIEUHYGIËNISCHE EIGENSCHAPPEN

C.8.2.1 Monsterneming toelatingsonderzoek

De monsterneming voor een cluster in het kader van het toelatingsonderzoek dient conform 8.2.1. te worden uitgevoerd, at random over het cluster verdeeld.

C.8.2.2 Monsterneming productiecontrole

De monsterneming voor een cluster in het kader van de productiecontrole dient conform 8.2.2. te worden uitgevoerd, at random over het cluster verdeeld.

C.8.5.2 **Initiële keuringsfrequentie**

De initiële keuringsfrequentie wordt bepaald op basis van de resultaten van het toelatingsonderzoek voor het cluster. Voor niet-kritische parameters is hiermee de initiële keuringsfrequentie vastgesteld voor het gehele cluster.

Voor kritische parameters dienen per productielocatie aanvullende onderzoeken verricht te worden, zodat in totaal 5 waarnemingen beschikbaar zijn per productielocatie voor iedere kritische parameter. Op basis van deze 5 waarnemingen wordt per productielocatie de initiële keuringsfrequentie voor de kritische parameters vastgesteld.

Toelichting

Niet-kritische parameters zijn parameters met een onderzoeksfrequentie van 1x per jaar of 1x per 5 jaar.

C.8.5.3 **Onderzoeksfrequentie na toekenning van het certificaat**

Voor kritische parameters wordt de onderzoeksfrequentie vastgesteld per productielocatie conform 8.5.3.

Voor niet-kritische parameters wordt de gezamenlijke onderzoeksfrequentie vastgesteld conform 8.5.3. Hierbij dient het "startbestand" van het gemeenschappelijke toelatingsonderzoek over een periode van ten hoogste 5 jaar volledig te zijn verversd.

Aan de hand van een voortschrijdende k-waarde of middels de gamma-regeling zoals beschreven in 8.5.1 wordt per parameter getoetst of de betreffende parameter nog steeds niet-kritisch is. Zodra een parameter niet meer niet-kritisch blijkt te zijn, vervalt de gemeenschappelijke verificatie voor de betreffende parameter en moeten alle aan de cluster deelnemende productie-eenheden overgaan op individuele productiecontrole voor de betreffende parameter. De meest recente resultaten van het gemeenschappelijke verificatiebestand dienen in dat geval als startbestand voor de individuele productie-eenheden.

Een deelnemer aan het cluster kan vrijwillig kiezen om ook de niet-kritische parameters individueel te toetsen. Ook in dat geval mogen de meest recente resultaten van het gemeenschappelijke verificatiebestand worden gebruikt als startbestand voor de individuele toetsing.

C.9 **EXTERNE CONTROLE**

C.9.3 **Controle door de certificatie-instelling**

In het geval van een cluster zal iedere verwerkingsinstallatie conform 9.3 worden bezocht.